

Terreur bij de Spelen

Negen atleten stierven in een desastreuus verlopen 'endgame' waarbij een terrorist onder meer een handgranaat in de helikopter liet ontploffen. © IMAGO IMAGES/HEINZ GEBHARDT

Vandaag exact vijftig jaar geleden verloor de olympische topsport zijn onschuld. Althans in de maatschappelijke betekenis: als een vreugdevol feest van volkeren en atleten. Afgelopen zomer hielden een aantal bonden in het Olympiapark van München hun Europese kampioenschappen. Dat was geen toeval, maar veel ruchtbaarheid is toen aan die verjaardag internationaal niet gegeven.

München 1972 is dan ook de geschiedenis ingegaan als de Olympische Spelen van de brutale aanslag van Zwarte September op de Israëlische delegatie. Zestien doden vielen er in die 23 dramatische uren: elf gijzelaars en vijf gijzelnemers.

De stad München is begrijpelijkerwijs nog steeds trots op die zestien dagen van sportieve glorie tussen de openingsceremonie op 26 augustus en de sluiting op 11 september. Je kan er nog steeds de Olympiatoren bezoeken, een naald van 291 meter hoog, die de hoogste van de beide Duitslanden moest worden.

Dat was buiten de DDR gerekend. Toen Oost-Duitsers, behorend tot de Russische invloedssfeer, lucht kregen van de West-Duitse plannen, planden ze voor hun in aanbouw zijnde tv-toren in Oost-Berlijn een extra hoge pin waardoor die bij 368 meter uitkwam. De DDR-equipe die naar München afreisde werd daarop gewezen door de begeleiders - lees het Stasi-personeel: wij hebben de grootste.

De toren in München bezookten kost 16,5 euro. Wie gewoon door het oude Olympia-dorp wil wandelen is 17,5 euro kwijt. Hoogtepunt - dieptepunt zo u wil - daarbij is het bezoek aan Connolystrasse 31, waar deze ochtend rond vijf uur vijftig jaar geleden acht Palestijnse terroristen van de Zwarte September de Israëlische appartementen binnenvielen en elf Joodse atleten gijzelden.

Als u meer wil weten over wat daar is gebeurd, kunnen we u niet verwijzen naar VRT Max of Streamz of welke al of niet betalende terugkijkdienst van de Belgische stations. NPO is waar u moet zijn als u zich een geweten wil laten schoppen door de verbluffend uitstekende vierdelige docu *Terror at the Games: Munich '72*.

Countdown, *Endgame*, *Terror* en *Wrath*, zo heten de vier afleveringen. Als de terugkijk-tv niet meer lukt, surf dan naar VPRO, dat betrokken was bij het maken van de docu. Maar leg eerst een VPN, anders

vangt u vanuit België bot.

Het regende de laatste maanden docu's over dat dramatische etmaal in en rond München met die dodelijke afloop op de militaire vliegbasis van Fürstentfeldbrück, maar deze serie is wel heel bijzonder en gedetailleerd. Om het even in te korten: meteen na de gijzeling schoten de Palestijnen twee atleten dood die zich verzetten. De andere negen atleten stierven in een desastreuus verlopen 'endgame' waarbij een terrorist onder meer een handgranaat in de helikopter met de atleten liet ontploffen. De rest moet u zelf ontdekken. Wat daarna gebeurde is minstens even spannend als de gijzeling zelf.

Het unieke van deze docuserie zit hem in de research. Alle mogelijke overlevenden en naasten van overledenen komen aan bod en vertellen hun verhaal. Ook de politici die toen aan de macht waren of later aan de macht zouden komen, zijn gaan zitten met de makers. Zo is de latere Israëlische premier Ehud Barak te zien die monkelend vertelt hoe hij als baas van een speciale missie en zelf verkleed als vrouw, het commando leidde dat in 1973 in Beiroet drie PLO-leiders ging vermoorden. Ten zien in deel vier, *Wrath*. Wraak dus.

Dat is nog het meest opvallende aan de hele docu: de nauwgezetheid waarmee de ooggetuigen vertellen over wat ze hebben gezien of hebben gedaan. Afgezien

van enkele familieleden en vrienden van overleden atleten en trainers valt bijna geen emotie te bekennen bij de geïnterviewden.

De meest opvallende getuigenissen komen van de twee Palestijnse gijzelnemers die nog in leven zijn. Mohammed Safady - Tarzan als bijnaam - beweert dat hij de gijzelaars in de heli heeft doodgeschoten en spijt is hem totaal vreemd. De andere is een toevalstreffer, want tot voor kort nam men aan dat alleen Safady nog in leven was.

Nummer twee - bijnaam Samer - wilde niet met zijn echte naam en gezicht in beeld, bang voor de eeuwigdurende wraak van de Mossad en aanvanten. Safady verkeert niet meer in een al te beste staat en die kon het geen barst schelen: naam, toenaam, gezicht, alles mocht van hem. Meer zelfs, hij onderhandelde een fee voor exclusiviteit van zijn getuigenis tot 26 augustus. Benieuwd of die opgestoken vinger richting Tel Aviv nog een staartje krijgt.

Lucio Mollica en Bence Máté heten de makers van dit Oscar-materiaal.

Dat is nog het meest opvallende aan de hele docu: de nauwgezetheid waarmee de ooggetuigen vertellen over wat ze hebben gezien of hebben gedaan